EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 28. 10. 2025
COM(2025) 656 final

2025/0333 (NLE)

Návrh

# ROZHODNUTIE RADY

**o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie na 24. zasadnutí konferencie zmluvných strán Barcelonského dohovoru o ochrane Stredozemného mora pred znečistením a jeho protokolov**

# DÔVODOVÁ SPRÁVA

## 1. PREDMET NÁVRHU

Tento návrh sa týka rozhodnutia o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Únie na 24. zasadnutí zasadnutia zmluvných strán Dohovoru o ochrane Stredozemného mora pred znečistením (ďalej len „Barcelonský dohovor“) a jeho protokolov v súvislosti s plánovaným prijatím týchto rozhodnutí:

- rozhodnutie, ktorým sa menia prílohy II a III k Protokolu o osobitne chránených oblastiach a biologickej rozmanitosti v stredomorí,
- rozhodnutie o preskúmaní oblastí zaradených do zoznamu osobitne chránených oblastí stredomorského významu a aktualizácii regionálnych akčných plánov a stratégií prijatých v rámci Protokolu o osobitne chránených oblastiach a biologickej rozmanitosti v stredomorí
- rozhodnutie, ktorým sa reviduje formát podávania správ v rámci článkov 6, 7, 11 a 15 Protokolu o ochrane Stredozemného mora pred znečisťovaním zo zdrojov a činností na pevnine,
- rozhodnutie, ktorým sa aktualizuje rokovací poriadok Výboru pre dodržiavanie ustanovení Barcelonského dohovoru.

## 2. KONTEXT NÁVRHU

### 2.1. Barcelonský dohovor a jeho Protokoly o osobitne chránených oblastiach a biologickej rozmanitosti v stredomorí a o ochrane Stredozemného mora pred znečisťovaním zo zdrojov a činností na pevnine

Barcelonský dohovor a jeho sedem protokolov, prijatých ako súčasť akčného plánu pre Stredozemie, predstavujú hlavnú právne záväznú mnohostrannú environmentálnu dohodu pre Stredozemné more.

*Protokol o osobitne chránených oblastiach a biologickej rozmanitosti v stredomorí* (ďalej len „protokol o OCHO a biologickej rozmanitosti“) je právnym rámcom v rámci Barcelonského dohovoru a jeho cieľom je zachovať morskú a pobrežnú biodiverzitu v Stredozemí.

*Protokol o ochrane Stredozemného mora pred znečisťovaním zo zdrojov a činností na pevnine* (ďalej len „protokol o zdrojoch na pevnine“) je právnym rámcom v rámci Barcelonského dohovoru a jeho cieľom je prijať všetky vhodné opatrenia na prevenciu, zmiernenie a eliminovanie znečistenia, ktoré je spôsobené vypúšťaním z riek, zo zariadení na pobreží alebo z výpustov alebo ktoré pochádza z akýchkoľvek iných zdrojov a činností na pevnine, a boj proti nemu.

Európska únia je zmluvnou stranou Barcelonského dohovoru a jeho protokolov.

### 2.2. Zasadnutie zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov

V rámci zasadnutia zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov sa stretávajú ministri a vyšší úradníci zastupujúci všetky zmluvné strany Barcelonského dohovoru a jeho protokolov.

Podľa článku 18 ods. 2 bodu iii) Barcelonského dohovoru sa môže na zasadnutí zmluvných strán podľa potreby zmeniť ktorýkoľvek z protokolov (v súlade s postupom stanoveným v článku 23 Barcelonského dohovoru).

Podľa článku 25 Barcelonského dohovoru Európska únia (ďalej len „Únia“) vykonáva svoje hlasovacie právo s počtom hlasov, ktorý sa rovná počtu jej členských štátov, ktoré sú zmluvnými stranami tohto dohovoru a jedného alebo viacerých protokolov. EÚ neuplatňuje svoje hlasovacie právo v prípadoch, keď toto právo uplatňujú jej členské štáty, a naopak.

Podľa článku 22 Barcelonského dohovoru sa zmeny protokolu prijímajú trojštvrtinovou väčšinou hlasov zmluvných strán predmetného protokolu.

### 2.3. Pripravovaný akt, ktorý sa má prijať na zasadnutí zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov

Na 24. zasadnutí zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov, ktoré sa uskutoční 2. – 5. decembra 2025, sa očakáva prijatie niekoľkých rozhodnutí vrátane rozhodnutítýkajúcich sa zmeny príloh II a III k protokolu o OCHO a biologickej rozmanitosti; aktualizácia regionálnych akčných plánov a stratégií prijatých v rámci toho istého protokolu vrátane schválenia strategického akčného programu na ochranu biologickej diverzity a udržateľný manažment prírodných zdrojov v Stredozemí po roku 2020 (SAPBIO); revízia formátu podávania správ pre protokol o zdrojoch na pevnine a aktualizácia rokovacieho poriadku Výboru pre dodržiavanie ustanovení Barcelonského dohovoru (ďalej len „pripravované akty“).

Účelom prvého pripravovaného aktu je zmeniť prílohy II a III k protokolu o OCHO a biologickej rozmanitosti, zaradiť tri druhy drsnokožcov a šesť druhov hubiek do prílohy II, ktorou sa ustanovuje zoznam ohrozených alebo bezprostredne ohrozených druhov, a presunúť štyri drsnokožce z prílohy III, ktorou sa ustanovuje zoznam druhov, ktorých využívanie je regulované, do prílohy II k protokolu.

Účelom druhého pripravovaného aktu je po prvé riadne pravidelné a mimoriadne preskúmanie oblastí zaradených do zoznamu osobitne chránených oblastí stredomorského významu a po druhé aktualizácia regionálnych akčných plánov a stratégií[1] prijatých v rámci protokolu o OCHO a biologickej rozmanitosti, pričom sa zohľadní strategický akčný program na ochranu biologickej diverzity a udržateľný manažment prírodných zdrojov v Stredozemí po roku 2020.

Účelom tretieho pripravovaného aktu je revidovať formát podávania správ v rámci článkov 6, 7, 11 a 15 protokolu o zdrojoch na pevnine, ktorý bol predtým stanovený v súlade s článkom 26 Barcelonského dohovoru, keďže podávanie správ o vykonávaní dohovoru a jeho protokolov je povinné. Nový formát podávania správ sa má prijať po prijatí série regionálnych plánov riadenia na 22. a 23. konferencii zmluvných strán v decembri 2021, resp. v decembri 2023[2].

---

[1] Konkrétne i) akčného plánu na ochranu koralových a iných vápnitých bioformácií v Stredozemnom mori; ii) akčného plánu na ochranu morských korytnačiek v Stredozemnom mori; iii) akčného plánu na ochranu drsnokožcov (*Chondrichthyes*) v Stredozemnom mori a iv) regionálnej stratégie na ochranu tuleňov mníšskych v Stredozemnom mori.

[2] Konkrétne ide o stredomorské regionálne plány riadenia 1. čistenia komunálnych odpadových vôd; 2. čistiarenského kalu; 3. morského odpadu; 4. poľnohospodárstva; 5. akvakultúry a 6. zrážkovej vody v mestách.

Cieľom štvrtého pripravovaného aktu je aktualizovať rokovací poriadok Výboru pre dodržiavanie ustanovení Barcelonského dohovoru, aby sa zosúladil s revidovanými postupmi a mechanizmami dodržiavania ustanovení Barcelonského dohovoru a jeho protokolov.

## 3. POZÍCIA, KTORÁ SA MÁ ZAUJAŤ V MENE ÚNIE

Únia opakovane uznala potrebu chrániť morskú biodiverzitu a ekosystémy v Stredozemnom mori a v súčasnosti je to požiadavka podľa rámcovej smernice o morskej stratégii (smernica 2008/56/ES).

Zmeny príloh II a II k protokolu o OCHO a biologickej rozmanitosti odrážajú kritickú situáciu dotknutých druhov na základe predbežnej analýzy.

Aktualizácia štyroch regionálnych akčných plánov na ochranu rôznych druhov alebo skupín druhov v Stredozemnom mori[3] bola nariadená na 22. konferencii zmluvných strán v decembri 2021. Zhodnotil sa pokrok pri realizácii predchádzajúcich plánov a po konzultáciách sa navrhli aktualizácie akčných plánov, ako aj časový harmonogram ich realizácie.

Na podávanie správ o vykonávaní nových regionálnych plánov riadenia prijatých na 22. a 23. konferencii zmluvných strán v decembri 2021, resp. v decembri 2023 je potrebný vzor. Tento vzor sa navrhuje na prijatie na 24. konferencii zmluvných strán.

S ohľadom na 24. zasadnutie zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov je potrebné stanoviť pozíciu Únie k pripravovaným aktom, pretože sa nimi zmenia prílohy k protokolu o OCHO a biologickej rozmanitosti a k protokolu o zdrojoch na pevnine. Okrem toho sa aktualizovanými regionálnymi akčnými plánmi vykonáva protokol o OCHO a biologickej rozmanitosti.

Tieto zmeny budú preto pre Úniu záväzné podľa článku 29 Barcelonského dohovoru. Vzhľadom na to, že zmenami príloh sa zaktualizujú požiadavky na ochranu Stredozemného mora, a teda sa upravia medzinárodné záväzky a ambície Únie v oblasti lepšej ochrany morského prostredia, navrhuje sa, aby Únia podporila prijatie pripravovaných aktov.

Aktualizáciou sa rokovací poriadok Výboru pre dodržiavanie ustanovení Barcelonského dohovoru zosúlaďuje s postupmi a mechanizmami dodržiavania jeho ustanovení prijatými na 23. konferencii zmluvných strán v roku 2023[4] a jeho cieľom je zlepšiť efektívnosť a fungovanie Výboru pre dodržiavanie ustanovení Barcelonského dohovoru. Únia by ich preto mala podporiť.

Revidovaný formát podávania správ pre protokol o zdrojoch na pevnine uľahčí prácu sekretariátu Barcelonského dohovoru a zmluvných strán tým, že sa ním štandardizujú informácie, o ktorých sa majú podávať správy, ako aj ich štruktúra. Únia by ich preto mala podporiť.

---

[3] Konkrétne ide o koralové a iné vápnité bioformácie, morské korytnačky, drsnokožce (*Chondrichthyes*) a tulene mníšske.

[4] Rozhodnutie IG.26/1 o dodržiavaní dohovoru a podávaní správ (https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/44714/23ig26_22_2601_eng.pdf).

## 4. PRÁVNY ZÁKLAD

### 4.1. Procesnoprávny základ

*4.1.1. Zásady*

V článku 218 ods. 9 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa stanovujú rozhodnutia, ktorými sa určujú „*pozície, ktoré sa majú prijať v mene Únie v rámci orgánu zriadeného dohodou, keď je tento orgán vyzvaný prijať akty s právnymi účinkami s výnimkou aktov dopĺňajúcich alebo meniacich inštitucionálny rámec danej dohody*“.

Pojem „*akty s právnymi účinkami*“ zahŕňa akty, ktoré majú právne účinky na základe pravidiel medzinárodného práva, ktorým sa riadi predmetný orgán. Zahŕňa aj nástroje, ktoré nemajú záväzný účinok podľa medzinárodného práva, ale „*môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah právnej úpravy prijatej normotvorcom EÚ*“[5].

*4.1.2. Uplatnenie na tento prípad*

Zasadnutie zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov je orgán zriadený dohodou, konkrétne Barcelonským dohovorom.

Akty, ktoré sa majú prijať na zasadnutí zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov, predstavujú akty s právnymi účinkami.

Pokiaľ ide o prvý pripravovaný akt, zmeny príloh k protokolu o OCHO a biologickej rozmanitosti budú záväzné podľa medzinárodného práva v súlade s článkom 23 ods. 1 a 2 Barcelonského dohovoru. Podľa článku 23 ods. 1 Barcelonského dohovoru tvoria prílohy k dohovoru a protokolom neoddeliteľnú súčasť dohovoru alebo príslušného protokolu. Podľa článku 23 ods. 2 Barcelonského dohovoru každá zmena príloh k protokolu nadobúda platnosť, a tým sa po uplynutí lehoty uvedenej v tomto ustanovení stáva záväznou pre zmluvné strany, ktoré nepredložili oznámenie v súlade s článkom 23 ods. 2 bodom iv).

Pokiaľ ide o druhý pripravovaný akt, toto rozhodnutie sa týka riadneho pravidelného a mimoriadneho preskúmania oblastí zaradených do zoznamu osobitne chránených oblastí stredomorského významu a aktualizácie regionálnych akčných plánov a stratégií[6] prijatých v rámci protokolu o OCHO a biologickej rozmanitosti. Zaradenie oblastí do zoznamu osobitne chránených oblastí stredomorského významu podľa článku 9 ods. 5 protokolu o OCHO a biologickej rozmanitosti zaväzuje zmluvné strany, aby zaviedli osobitné ochranné opatrenia, a vyžaduje, aby zmluvné strany dodržiavali stanovené pravidlá, keďže rozhodnutie nadobúda právne účinky podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ. Okrem toho sa v článku 12 ods. 1 protokolu o OCHO a biologickej rozmanitosti nariaďujú spoločné opatrenia na ochranu rastlín a živočíchov uvedených v prílohách k protokolu, pričom akčné plány a regionálne stratégie slúžia na plnenie týchto záväzkov. Hoci tieto akčné plány a stratégie, prijaté konsenzom všetkých zmluvných strán protokolu o OCHO a biologickej rozmanitosti, nie sú právne záväzné, majú význam pre výklad ochranných povinností a zahŕňajú následné opatrenia a postupy podávania správ, a teda majú v súlade s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ právne účinky podľa medzinárodného práva.

---

[5] Rozsudok Súdneho dvora zo 7. októbra 2014, Nemecko/Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

[6] Konkrétne i) akčného plánu na ochranu koralových a iných vápnitých bioformácií v Stredozemnom mori; ii) akčného plánu na ochranu morských korytnačiek v Stredozemnom mori; iii) akčného plánu na ochranu drsnokožcov (*Chondrichthyes*) v Stredozemnom mori a iv) regionálnej stratégie na ochranu tuleňov mníšskych v Stredozemnom mori.

Pokiaľ ide o tretí pripravovaný akt, ktorý sa týka revízie formátov podávania správ stanovených v súlade s článkom 26 Barcelonského dohovoru, v článku 26 ods. 2 Barcelonského dohovoru sa stanovuje, že „*správy sa predkladajú v takej forme a v takých intervaloch, aké sa určia na zasadnutiach zmluvných strán*“. Formulácia „*sa predkladajú v takej forme*“ znamená pre zmluvné strany povinnosť podávať správy vo formáte, ktorý sa stanovil na zasadnutí zmluvných strán, a preto je formát podávania správ stanovený na zasadnutí zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov pre zmluvné strany podľa článku 26 ods. 2 dohovoru právne záväzný.

Pokiaľ ide o štvrtý pripravovaný akt, Výbor pre dodržiavanie ustanovení Barcelonského dohovoru a jeho protokolov vydáva výklady ustanovení dohovoru a jeho protokolov. Vzhľadom na skutočnosť, že odporúčania Výboru pre dodržiavanie ustanovení Barcelonského dohovoru môžu ovplyvniť výklad príslušných ustanovení dohovoru, môžu rozhodujúcim spôsobom ovplyvniť obsah práva Únie. To znamená, že odporúčania Výboru pre dodržiavanie ustanovení Barcelonského dohovoru majú právne účinky v zmysle článku 218 ods. 9 ZFEÚ. Tieto zmeny rokovacieho poriadku Výboru pre dodržiavanie ustanovení Barcelonského dohovoru majú preto právne účinky v zmysle článku 218 ods. 9 ZFEÚ, pretože ovplyvňujú rozhodovací postup medzinárodného orgánu, ktorý má právomoc prijímať rozhodnutia s právnymi účinkami.

Pripravované akty nedopĺňajú ani nemenia inštitucionálny rámec dohody.

Procesnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 218 ods. 9 ZFEÚ.

### 4.2. Hmotnoprávny základ

#### *4.2.1. Zásady*

Hmotnoprávny základ rozhodnutia podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ závisí predovšetkým od cieľa a obsahu pripravovaného aktu, v súvislosti s ktorým sa zaujíma pozícia v mene Únie. Ak pripravovaný akt sleduje dva ciele alebo obsahuje dve zložky a ak jeden z týchto cieľov alebo jednu z týchto zložiek možno určiť ako hlavnú, zatiaľ čo druhý cieľ alebo druhá zložka sú len vedľajšie, rozhodnutie podľa článku 218 ods. 9 ZFEÚ musí byť založené na jedinom hmotnoprávnom základe, a to na tom, ktorý si vyžaduje hlavný alebo prevažujúci cieľ alebo zložka.

#### *4.2.2. Uplatnenie na tento prípad*

Hlavný cieľ a obsah pripravovaných aktov sa týka ochrany životného prostredia.

Hmotnoprávnym základom navrhovaného rozhodnutia je preto článok 192 ods. 1 ZFEÚ.

### 4.3. Záver

Právnym základom navrhovaného rozhodnutia by mal byť článok 192 ods. 1 ZFEÚ v spojení s článkom 218 ods. 9 ZFEÚ.

2025/0333 (NLE)

Návrh

# ROZHODNUTIE RADY

## o pozícii, ktorá sa má zaujať v mene Európskej únie na 24. zasadnutí konferencie zmluvných strán Barcelonského dohovoru o ochrane Stredozemného mora pred znečistením a jeho protokolov

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1 v spojení s článkom 218 ods. 9,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

(1) Dohovor o ochrane Stredozemného mora pred znečistením, neskôr premenovaný na Dohovor o ochrane morského prostredia a pobrežných oblastí Stredozemného mora (ďalej len „Barcelonský dohovor“), uzavrela Únia rozhodnutím Rady 77/585/EHS[7] z 25. júla 1977 a nadobudol platnosť 12. februára 1978.

(2) Protokol o osobitne chránených oblastiach a biologickej rozmanitosti v stredomorí a jeho prílohy uzavrela Únia rozhodnutím Rady 1999/800/ES[8] (ďalej len „protokol o OCHO a biologickej rozmanitosti“) a nadobudol platnosť 12. decembra 1999. Protokol o ochrane Stredozemného mora pred znečisťovaním zo zdrojov a činností na pevnine (ďalej len „protokol o zdrojoch na pevnine“) uzavrela Únia rozhodnutím Rady 1999/801/ES[9] a nadobudol platnosť 11. mája 2008.

(3) Podľa článku 18 ods. 2 bodu iii) Barcelonského dohovoru môže zasadnutie zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov (ďalej len „Zhromaždenie zmluvných strán“) prijímať zmeny príloh k protokolom dohovoru.

(4) Podľa článku 10 Barcelonského dohovoru v spojení s článkami 4, 5, 6, 8, 9, 11 a 12 protokolu o OCHO a biologickej rozmanitosti môže zasadnutie zmluvných strán prijať rozhodnutia o regionálnych akčných plánoch a stratégiách podľa protokolu o OCHO a biologickej rozmanitosti.

(5) Podľa článku 26 ods. 2 Barcelonského dohovoru môže zasadnutie zmluvných strán určiť formát, v ktorom zmluvné strany podávajú správy organizácii.

(6) Podľa článkov 18 a 27 Barcelonského dohovoru v spojení s rozhodnutím IG 17/2 zasadnutia zmluvných strán o postupoch a mechanizmoch dodržiavania ustanovení Barcelonského dohovoru a jeho protokolov v znení zmien môže zasadnutie zmluvných strán prijať rokovací poriadok Výboru pre dodržiavanie ustanovení Barcelonského dohovoru.

---

7 Ú. v. ES L 240, 19.9.1977.

8 Rozhodnutie Rady 1999/800/ES z 22. októbra 1999 (Ú. v. ES L 322, 14.12.1999, s. 1).

9 Rozhodnutie Rady 1999/801/ES z 22. októbra 1999 (Ú. v. ES L 322, 14.12.1999, s. 18).

(7) Zasadnutie zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov má na svojom dvadsiatom štvrtom zasadnutí, ktoré sa uskutoční od 2. do 5. decembra 2025, prijať zmeny príloh II a III k protokolu o OCHO a biologickej rozmanitosti; aktualizované regionálne akčné plány a stratégie vypracované v rámci protokolu o OCHO a biologickej rozmanitosti; revidovaný formát podávania správ o vykonávaní protokolu o zdrojoch na pevnine a aktualizáciu rokovacieho poriadku Výboru pre dodržiavanie ustanovení Barcelonského dohovoru.

(8) Pripravované akty zasadnutia zmluvných strán budú mať právne účinky.

(9) Je preto potrebné stanoviť pozíciu, ktorá sa má v mene Únie zaujať na zasadnutí zmluvných strán.

(10) Keďže pripravovanými zmenami príloh sa zaktualizujú požiadavky týkajúce sa ochrany Stredozemného mora, zmenia sa medzinárodné záväzky Únie a zlepší sa ochrana životného prostredia, navrhuje sa, aby Únia podporila prijatie príslušného barcelonského rozhodnutia.

(11) Keďže aktualizovanými regionálnymi akčnými plánmi a stratégiami prijatými v rámci protokolu o OCHO a biologickej rozmanitosti sa bude vykonávať protokol prostredníctvom lepšej ochrany morského prostredia a podporí sa vykonávanie politiky Únie v Stredozemnom mori, navrhuje sa, aby Únia podporila prijatie príslušného barcelonského rozhodnutia.

(12) Keďže revidovaný formát podávania správ pre protokol o zdrojoch na pevnine uľahčí prácu sekretariátu Barcelonského dohovoru a zmluvných strán tým, že sa ním zjednodušia a štandardizujú informácie, o ktorých sa majú podávať správy, ako aj ich štruktúra, navrhuje sa, aby Únia podporila prijatie príslušného barcelonského rozhodnutia.

(13) Keďže účelom aktualizovaného rokovacieho poriadku Výboru pre dodržiavanie ustanovení Barcelonského dohovoru je jeho zosúladenie s postupmi a mechanizmami dodržiavania jeho ustanovení prijatými na 23. konferencii zmluvných strán v roku 2023 a jeho cieľom je zlepšiť efektívnosť a fungovanie Výboru pre dodržiavanie ustanovení Barcelonského dohovoru, navrhuje sa, aby Únia podporila prijatie príslušného barcelonského rozhodnutia,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

*Článok 1*

Pozíciou, ktorú má Únia zaujať na 24. zasadnutí zmluvných strán Barcelonského dohovoru a jeho protokolov (2. – 5. decembra 2025), je podporiť prijatie týchto opatrení:

a) zmien príloh II a III k Protokolu o osobitne chránených oblastiach a biologickej rozmanitosti v stredomorí;

b) aktualizovaných regionálnych akčných plánov a stratégií vypracovaných v rámci Protokolu o osobitne chránených oblastiach a biologickej rozmanitosti v stredomorí a revízie oblastí zaradených do zoznamu osobitne chránených oblastí stredomorského významu;

c) revidovaného formátu podávania správ o vykonávaní Protokolu o ochrane Stredozemného mora pred znečisťovaním zo zdrojov a činností na pevnine;

d) aktualizovaného rokovacieho poriadku Výboru pre dodržiavanie ustanovení Barcelonského dohovoru.

*Článok 2*

Menšie technické zmeny pozície uvedenej v článku 1 možno dohodnúť bez ďalšieho rozhodnutia Rady.

*Článok 3*

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

V Bruseli

*Za Radu*
*predseda/predsedníčka*